

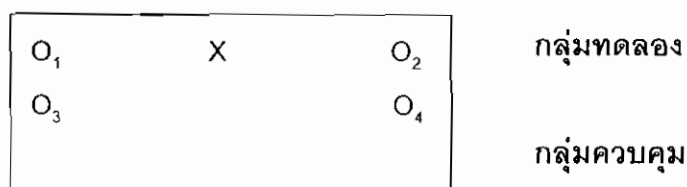
บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi – experimental Research) แบบสองกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง (Two groups pretest-posttest design with nonequivalent) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ต่อความเชื่อของมารดาและครอบครัว ความสำเร็จของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการเกิดภาวะตัวเหลืองของทารก โดยเปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาและครอบครัวในระยีก่อนและหลังทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำเร็จของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดา และค่าเฉลี่ยบิลิรูบินในกระแสเลือดของทารกหลังทดลอง ระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ

รูปแบบการวิจัย (Research Design)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง ประกอบด้วยกลุ่มทดลอง จำนวน 17 ครอบครัว เป็นกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และกลุ่มควบคุม จำนวน 18 ครอบครัว เป็นกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ มีการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง ดังรายละเอียดตามรูปแบบการวิจัย (ธวัชชัย วงพวงศธร, 2543) ดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงรูปแบบการวิจัย

กลุ่มทดลอง หมายถึง กลุ่มมารดาและครอบครัวที่ได้รับโปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

กลุ่มควบคุม หมายถึง กลุ่มมารดาและครอบครัวที่ได้รับการดูแลตามปกติ

O₁, O₃ หมายถึง การประเมินเป็นคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
ก่อนการทดลอง

O₂, O₄ หมายถึง การประเมินเป็นคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
ความสำเร็จของการ เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการเกิดภาวะตัวเหลือง
ของทารกหลังการทดลอง โดยวัดเมื่อครบ 48 ชั่วโมงหลังคลอด

X หมายถึง โปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาเป็นมารดาและครอบครัวที่มารับบริการฝากครรภ์ และคลอดที่
โรงพยาบาลกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

กลุ่มตัวอย่าง เป็นมารดาและครอบครัวที่มารับบริการฝากครรภ์ และคลอดที่
โรงพยาบาลกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี โดยผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของมารดาและครอบครัว
ดังนี้

คุณสมบัติของมารดา

1. อายุ 20 - 35 ปี
2. มีลักษณะของหัวนมและลานนมปกติ
3. ไม่มีโรคประจำตัวและ/ หรือภาวะแทรกซ้อนระหว่างตั้งครรภ์ เช่น ความดันโลหิตสูง
ภาวะพิษแห่งครรภ์ เบาหวาน ไทรอยด์เป็นพิษ หอบหืด โรคหัวใจ และธาลัสซีเมีย เป็นต้น
4. สามารถพูดและอ่านภาษาไทยได้ดี
5. มีความสมัครใจและยินดีให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

คุณสมบัติของครอบครัว

1. เป็นสามีหรือบิดา - มารดาหรือญาติพี่น้องที่มารดาต้องการให้เข้ามาดูแล
2. เป็นผู้ที่มีสติสัมปชัญญะ ไม่มีปัญหาการพูด การมองเห็น การได้ยิน และสามารถพูด
และอ่านภาษาไทยได้ดี

3. มีความสมัครใจและยินดีให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างออกจากการศึกษา

1. ได้รับยาระงับปวดก่อนคลอด
2. ได้รับ Oxytocin ในการเร่งคลอดนานเกิน 6 ชั่วโมง
3. คลอดโดยการผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง
4. มีภาวะแทรกซ้อนระหว่างการคลอดและหลังคลอด เช่น การเจ็บครรภ์เนิ่นนานเกิน

24 ชั่วโมง ภาวะน้ำเดินเกิน 24 ชั่วโมง การคลอดติดขัด ภาวะรกค้าง และภาวะตกเลือดหลังคลอด เป็นต้น

5. คลอดทารกน้ำหนักตัวน้อยกว่า 2500 กรัม ได้รับการกระทบกระเทือนจากการคลอด มีความผิดปกติ ภาวะแทรกซ้อน ความพิการที่เป็นอุปสรรคขัดขวางความสามารถในการดูแลมารดา

ขนาดและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยแบบทดลองควรมีก่อนมีกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อยที่สุด 20 - 30 คน ถ้ามีการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม ควรมีก่อนมีกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อยตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป (Polit & Hungler, 2001) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 ครอบครัว

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เริ่มจากการคัดเลือกทะเบียนรายชื่อมารดาและครอบครัวที่มารับบริการฝากครรภ์และคลอดในโรงพยาบาลกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2554 ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดของกลุ่มตัวอย่าง ตามขั้นตอนดังนี้

1. เลือกกลุ่มตัวอย่าง จากทะเบียนรายชื่อมารดาและครอบครัวที่มารับบริการฝากครรภ์และคลอดในโรงพยาบาลกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ให้ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 ครอบครัว

2. เลือกเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยจับฉลากมารดาครรภ์แรกและครอบครัว คู่แรกเข้ากลุ่มทดลองก่อน แล้วมารดาครรภ์แรกและครอบครัวคู่ต่อไปเข้ากลุ่มควบคุม โดยมีการจับคู่ (Matched - pairs) ให้มารดาในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ในด้านประสบการณ์ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ทำเช่นนั้นสืบกันไปจนครบกลุ่มทดลองจำนวน 20 ครอบครัว และกลุ่มควบคุมจำนวน 20 ครอบครัว

เมื่อสิ้นสุดการศึกษากลุ่มทดลอง เหลือกลุ่มตัวอย่างจำนวน 17 ครอบครัว เนื่องจากมีมารดาคลอดโดยการผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องจากภาวะผิดปกติส่วนระหว่างศีรษะทารกกับอุ้งเชิงกราน (CPD) 2 ราย และทารกมีภาวะขาดออกซิเจนแต่กำเนิด (Birth Asphyxia) 1 ราย จึงต้องคัดออกจากการเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 ครอบครัว ส่วนกลุ่มควบคุมกลุ่มตัวอย่างเหลือ 18 ครอบครัว เนื่องจากมีมารดาคลอดโดยการผ่าตัดคลอดทางหน้าท้องจากภาวะผิดปกติส่วนระหว่างศีรษะทารกกับอุ้งเชิงกราน (CPD) 2 ราย จึงต้องคัดออกจากการเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 ครอบครัว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ โปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการค้นคว้าเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยประยุกต์รูปแบบความเชื่อความเจ็บป่วย (Illness Belief Model “IBM”) (Wright & Bell, 2009) มาใช้ ซึ่งมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างสัมพันธภาพ 2) การสนทนากับผู้ปกครอง ซึ่งประกอบด้วย การสร้างบริบท การค้นหาเปิดเผย และแยกแยะความเชื่อ การปรับเปลี่ยนความเชื่อที่เป็นอุปสรรค ส่งเสริมความเชื่อที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง 3) การสะท้อนคิด 4) สรุปผลการสนทนา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถามของมารดา และแบบสอบถามของครอบครัว ดังนี้

1. แบบสอบถามของมารดา แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ ที่อยู่ อาชีพ การศึกษา รายได้ สถานภาพสมรส ประวัติการตั้งครรภ์และการมีบุตร ประสบการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดา เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนามาจาก จำพร วงษ์ทรัพย์ทวี (2553) ซึ่งสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและความเชื่อการเจ็บป่วยของ Wright and Bell (2009) ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 38 ข้อ เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับความเชื่อที่ขัดขวางหรือจำกัดความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ซึ่งเป็นความเชื่อในทางลบ จำนวน 19 ข้อ และข้อคำถามที่เกี่ยวกับความเชื่อที่สนับสนุนส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ซึ่งเป็นความเชื่อในทางบวก จำนวน 19 ข้อ ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อบุตร จำนวน 13 ข้อ 2) ด้านประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อมารดา จำนวน 6 ข้อ 3) ด้านการปฏิบัติของมารดาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จำนวน 19 ข้อ ลักษณะคำตอบจะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ เกณฑ์ในการให้คะแนน แบ่งตามลักษณะข้อความความเชื่อในทางบวกและทางลบ ดังต่อไปนี้

คำตอบ	ข้อความในทางบวก	ข้อความในทางลบ
เห็นด้วยมาก	3	0
เห็นด้วยปานกลาง	2	1
เห็นด้วยเล็กน้อย	1	2
ไม่เห็นด้วย	0	3

การแปลผลคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มารดาที่ได้คะแนนมาก หมายถึง การมีความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มากกว่ามารดาที่ได้คะแนนน้อย

2. แบบสอบถามของครอบครัว แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ ที่อยู่ อาชีพ การศึกษารายได้ สถานภาพสมรส ความสัมพันธ์กับมารดา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของครอบครัว เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนามาจาก จำพร วงษ์ทรัพย์ทวี (2553) ซึ่งสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและความเชื่อการเจ็บป่วยของ Wright and Bell (2009) ประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 38 ข้อ เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับความเชื่อที่ขัดขวางหรือจำกัดความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ซึ่งเป็นความเชื่อในทางลบ จำนวน 19 ข้อ และข้อคำถามที่เกี่ยวกับความเชื่อที่สนับสนุนส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ซึ่งเป็นความเชื่อในทางบวก จำนวน 19 ข้อ ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อบุตร จำนวน 13 ข้อ 2) ด้านประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อมารดา จำนวน 6 ข้อ 3) ด้านการปฏิบัติของมารดาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จำนวน 19 ข้อ ลักษณะคำตอบจะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ เกณฑ์ในการให้คะแนน แบ่งตามลักษณะข้อความความเชื่อในทางบวกและทางลบ ดังต่อไปนี้

คำตอบ	ข้อความในทางบวก	ข้อความในทางลบ
เห็นด้วยมาก	3	0
เห็นด้วยปานกลาง	2	1
เห็นด้วยเล็กน้อย	1	2
ไม่เห็นด้วย	0	3

การแปลผลคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ครอบครัวที่ได้คะแนนมาก หมายถึง การมีความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มากกว่าครอบครัวที่ได้คะแนนน้อย

3. แบบประเมินความสำเร็จของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ผู้วิจัยใช้แบบประเมินแล็ช (LATCH) ที่นำมาจาก กุสุมา ชูศิลป์ (2546) ซึ่งพัฒนามาจากแบบประเมิน LATCH ของ Jensen and Kelsey (1994) ประกอบด้วยการประเมิน 5 ข้อ ได้แก่ 1) ความถูกต้องในการอมหัว 2) การดูดกลืนของทารก 3) รูปร่างและขนาดของหัวนมมารดา 4) ความรู้สึกสุขสบายของมารดาในการให้นม 5) ความถูกต้องของท่าในการอุ้มทารกเพื่อดูนมแม่ มีค่าคะแนน 0 - 10 คะแนน

การแปลผลคะแนนความสำเร็จของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มารดาที่มีคะแนนมากกว่า หมายถึง ความสำเร็จของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่มากกว่ามารดาที่มีคะแนนน้อยกว่า

4. แบบประเมินการเกิดภาวะตัวเหลืองของทารก ผู้วิจัยใช้ผลการตรวจทาง

ห้องปฏิบัติการ เพื่อหาค่าบิลิรูบินในกระแสเลือดของทารกเมื่ออายุครบ 48 ชั่วโมง โดยใช้วิธีการเจาะเลือดของทารกใส่ Hematocrit Tube ไปปั่นประมาณ 5 นาที แล้วอ่านผลด้วยอุปกรณ์สำหรับอ่านค่าบิลิรูบิน Model. Bil Micro Meter Auto - 3, Serial No: 360073 โดยเจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์ทางการแพทย์

การแปลผลคะแนน ค่าบิลิรูบินที่มากกว่า หมายถึง เกิดภาวะตัวเหลือง มากกว่าค่าบิลิรูบินที่น้อยกว่า

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. โปรแกรมส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ผู้วิจัยนำไปตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ภายหลังจากผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและนำไปทดลองใช้กับมารดาและครอบครัวที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง ที่แผนกฝากครรภ์ และแผนกหลังคลอด จำนวน 3 ครอบครัว เพื่อฝึกทักษะในการใช้โปรแกรม

2. แบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

2.1 การหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาและครอบครัวที่ดัดแปลงขึ้นไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน หลังจากผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำจำนวนคำถาม ที่ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน มาหาค่าความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index) ได้ค่าความตรงตามเนื้อหา เท่ากับ .81

2.2 การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาและครอบครัว ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับมารดาและครอบครัวที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา จำนวน 20 ครอบครัว จากนั้นนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าอัลฟาของแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาเท่ากับ .88 และแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของครอบครัว เท่ากับ .81

3. แบบประเมินความสำเร็จของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ผู้วิจัยใช้แบบประเมินแลตช์ (LATCH) ที่นำมาจาก กุสุมา ชูศิลป์ (2546) ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับประเมินเทคนิคการให้

นมมารดา ซึ่งเป็นเครื่องมือมาตรฐาน ที่ผ่านการวิเคราะห์หาความตรงและความเชื่อมั่น โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (Coefficient of Internal Consistency) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .80 และมีการนำมาใช้ในโรงพยาบาลกันอย่างแพร่หลาย การวิจัยนี้ จึงไม่ได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงและไม่ได้ทดสอบความความเชื่อมั่นอีก

4. แบบประเมินการเกิดภาวะตัวเหลืองของทารก ผู้วิจัยใช้ผลการตรวจหาค่าบิลิรูบิน ในกระแสเลือดของทารก ที่อ่านผลโดยอุปกรณ์สำหรับอ่านค่าบิลิรูบิน Model: Bil Micro Meter Auto - 3, Serial No: 360073 ที่ผ่านการสอบเทียบจากกองวิศวกรรมทางการแพทย์ เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2553

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านความเห็นชอบจากการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย ของ คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา การตระหนักถึงการเคารพในสิทธิมนุษยชนของมารดาและครอบครัว โดยมารดาและครอบครัวเป็นผู้ตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยด้วยตนเอง ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด และเข้าพบมารดาและครอบครัวเพื่อเชิญเข้าร่วมการวิจัย พร้อมทั้งชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย ขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และการรักษาข้อมูล เป็นความลับ ไม่ระบุชื่อกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม รวมทั้งบอกให้ทราบถึงการมีอิสระที่จะยินดียินร้ายหรือปฏิเสธการเข้าร่วมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งของการวิจัย ในกรณีที่มารดาและครอบครัวปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยหรือถอนตัวจากการวิจัยภายหลังไม่ว่าด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตาม ผลการปฏิเสธจะไม่ส่งผลกระทบต่อมารดาและครอบครัวในการให้การพยาบาลแต่อย่างใด ทั้งสิ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการดำเนินงานในการรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

1. ภายหลังโครงร่างวิจัยผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ของ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาแล้ว ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี เพื่อชี้แจง รายละเอียดเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลและขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลกบินทร์บุรีแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้ากลุ่มการพยาบาล หัวหน้าแผนกฝากครรภ์ และหัวหน้าแผนกหลังคลอด เพื่อแนะนำตัวและชี้แจงรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมกับขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล และทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์คุณลักษณะของประชากรตามที่กำหนดไว้

3. ผู้วิจัยพบกลุ่มตัวอย่างที่แผนกฝากครรภ์ ผู้วิจัยแนะนำตัว สร้างสัมพันธภาพ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะเวลาที่ทำการศึกษา ให้สิทธิในการตัดสินใจเข้าร่วมในการวิจัย รวมทั้งสามารถบอกยุติการให้ความร่วมมือในขั้นตอนใด ๆ ของการวิจัยโดยไม่ต้องบอกเหตุผลและไม่มีผลต่อการรักษาพยาบาลที่ได้รับตามสิทธิ และให้กลุ่มตัวอย่างที่ยินดีเข้าร่วมในการวิจัยลงนามในแบบฟอร์มแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ซึ่งขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

กลุ่มทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมารดาและครอบครัวกลุ่มทดลองเป็นรายกลุ่มด้วยตนเองที่แผนกฝากครรภ์ 2 ครั้ง และเป็นรายครอบครัวที่แผนกหลังคลอด 2 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 สัปดาห์ที่ 1 ผู้วิจัยเข้าพบมารดาและครอบครัวกลุ่มทดลองเป็นรายกลุ่มครั้งแรกที่แผนกฝากครรภ์ ดำเนินการสร้างสัมพันธภาพ และให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ หลังจากนั้นให้โปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ครั้งที่ 1 ซึ่งมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. สร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยกับมารดาและครอบครัว เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและไว้วางใจ โดยการแนะนำตัว พูดคุยทักทาย พูดคุยในเรื่องทั่วไป และอธิบายให้มารดาและครอบครัวทราบถึงวัตถุประสงค์ ระยะเวลา กิจกรรม ขั้นตอนที่จะดำเนินการ รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของผู้วิจัยและครอบครัว

2 ดำเนินการสนทนากับ บำบัด ประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาบริบทของครอบครัวเพื่อการเปลี่ยนแปลงความเชื่อ โดยการให้มารดาและครอบครัวถามคำถามที่ต้องการคำตอบจากการดูแลมากที่สุดหนึ่งคำถาม เป็นคำถามที่มารดาและครอบครัวสะท้อนคิดและสามารถแยกแยะปัญหาที่สำคัญที่เกิดจากความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

2.2 การค้นหา เปิดเผยและแยกแยะความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยกระตุ้นให้มารดาและครอบครัวเล่าและเปิดเผยความเชื่อ ความคาดหวังที่มีต่อการเลี้ยงลูก

ด้วยนมแม่ ซึ่งความเชื่อนี้ส่งผลให้สะท้อนคิดและแยกแยะความเชื่อหลักต่อของมารดาและครอบครัวเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยหากมีความเชื่อทางบวก เช่น เชื่อว่า นมแม่เป็นอาหารที่ดีที่สุดสำหรับลูก เพราะมีสารอาหารครบถ้วน ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสมองและสติปัญญาของลูก ช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างลูกและพ่อแม่ จะช่วยให้มีการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ หากมีความเชื่อทางลบ เช่น เชื่อว่า ต้องให้อาหารอื่นร่วมกับนมแม่ เพราะถ้ากินเฉพาะนมแม่อย่างเดียวลูกจะไม่อึด กลัวลูกไม่โต และนมผสมที่ผลิตขึ้นมาในปัจจุบันนั้นคล้ายคลึงกับนมแม่ ก็อาจจะมีผลยับยั้งในการปฏิบัติพฤติกรรมในการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

2.3 การปรับเปลี่ยนความเชื่อที่เป็นอุปสรรค เพื่อให้มารดาและครอบครัวสะท้อนคิดปรับเปลี่ยนความเชื่อที่เป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เช่น การให้คำชื่นชม ซึ่งจะช่วยให้ครอบครัวรู้สึกมีคุณค่า รู้สึกถึงความดี ความสามารถ และเพิ่มความมั่นใจในความสามารถของตนเองในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ หรือการเสนอทางเลือกหรือความเชื่อใหม่ ๆ เพื่อเปิดโอกาสสำหรับความคิดความเชื่อใหม่ ๆ ที่เสนอให้ เช่น การเล่าเรื่องราวที่เป็นความรู้ที่ได้จากการทำงานกับครอบครัวอื่น ๆ หรือยกตัวอย่างบุคคลที่มารดาและครอบครัวเชื่อถือ หรือการใช้ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น งานวิจัยเกี่ยวกับความล้มเหลวของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และการลดลงของภาวะตัวเหลืองของทารก เพื่อปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

2.4 ส่งเสริมความเชื่อที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง โดยกระตุ้นให้มารดาและครอบครัวมองหาการปรับเปลี่ยนความเชื่อที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้วยการใช้วิธีการทางพยาบาลครอบครัว เป็นการกระตุ้นให้มารดาและครอบครัวสะท้อนคิดเกี่ยวกับปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาที่ผ่านมา การเสนอข้อมูลและวิธีแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับโครงสร้างทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และจิตวิญญาณของบุคคลและครอบครัว ตลอดจน การประเมินการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่เกิดขึ้นกับครอบครัวและการใช้วิธีแก้ปัญหาที่ผ่านมา โดยการใช้คำถามที่กระตุ้นให้มารดาและครอบครัวมองหาการปรับเปลี่ยนความเชื่อที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความเชื่อ ความรู้สึก และพฤติกรรมของสมาชิกครอบครัว เช่น ถามว่า หากบุตรที่เพิ่งคลอดออกมาเกิดภาวะตัวเหลืองขึ้นและต้องได้รับการรักษาโดยการส่องไฟรักษา จะมีผลกระทบต่อบิดา มารดา และครอบครัวอย่างไร เพื่อส่งเสริมการปรับเปลี่ยนความเชื่อที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้และครอบครัวปรับเปลี่ยนความเชื่อที่มีเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และคงไว้ซึ่งความคิดที่จะปฏิบัติต่อไปนั้นได้อย่างเหมาะสม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประเมินความก้าวหน้าเมื่อพบกันอีกครั้งต่อไป

3. การสะท้อนคิด โดยกระตุ้นให้มารดาและครอบครัวสรุปผลของการสนทนากับการปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

4. การสรุปผล ผู้วิจัย มารดา และครอบครัว สรุปสิ่งที่ต้องปรับเปลี่ยนและกิจกรรมที่จะไปทดลองปฏิบัติ สิ่งที่ต้องเกิดขึ้นในการพบกันครั้งนี้ คือ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ได้ทราบบริบทส่วนใหญ่ของครอบครัว ทราบปัญหาและความเชื่อที่ทำให้มารดาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไม่ถูกวิธี ซึ่งหากพบว่ามารดาและครอบครัวมีความเชื่อที่เป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลง ควรปฏิบัติกรเพื่อปรับเปลี่ยนความเชื่อไปพร้อม ๆ กัน หลังจากนั้นจึงดำเนินการพูดคุย อภิปรายเป็นรายกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การเตรียมความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจของมารดาเพื่อการให้นมแม่ การป้องกันการเกิดภาวะตัวเหลืองของทารก รวมทั้งการสาธิตและฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการให้นมบุตร

5 ผู้วิจัย นัดมารดาและครอบครัวพบกันครั้งที่ 2 ซึ่งเว้นระยะห่างจากการพบกันครั้งแรกเป็นเวลา 1 สัปดาห์

ครั้งที่ 2 สัปดาห์ที่ 2 ให้โปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ครั้งที่ 2 โดยผู้วิจัย มารดาและครอบครัว พูดคุยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาและของครอบครัวที่เกิดขึ้นหลังจากการพบกันครั้งที่แล้ว หลังจากนั้น

1 สร้างสัมพันธภาพ ระหว่างผู้วิจัยกับมารดาและครอบครัว ให้เกิดความคุ้นเคยและไว้วางใจต่อเนื่อง

2. ดำเนินการสนทนากับครอบครัว ประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาบริบทของครอบครัวเพื่อการเปลี่ยนแปลงความเชื่อ (เพิ่มเติม) โดยการประเมินผลการบ้านจากครั้งที่ 1 การถามคำถามที่ต้องการคำตอบจากการดูแลหนึ่งคำถาม และเปิดโอกาสให้มารดาและครอบครัวทบทวนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

2.2 การค้นหา เปิดเผย และแยกแยะความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยกระตุ้นให้มารดาและครอบครัวเล่าและเปิดเผยความคิด ความเชื่อ ความคาดหวังที่มีต่อการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และการเปลี่ยนแปลงความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่หลังจากพบกันครั้งที่แล้ว

2.3 การปรับเปลี่ยนความเชื่อที่เป็นอุปสรรค เพื่อให้มารดาและครอบครัวสะท้อนคิดปรับเปลี่ยนความเชื่อที่เป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (เพิ่มเติม) เช่น การชี้จุดแข็งจุดอ่อนที่ต้องพัฒนา การใช้ภาพเป็นสื่อ การให้คำชื่นชม เมื่อพบว่ามารดาและครอบครัวยังมีความเชื่อที่เป็นอุปสรรค ผู้วิจัยจะถามเจาะลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมและใช้เทคนิค

การสนทนา เสนอข้อมูลเรื่องราว เพื่อการปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

2.4 ส่งเสริมความเชื่อที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัย มารดา และครอบครัวร่วมกัน ประเมินการเปลี่ยนแปลงความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ซึ่งได้จากการพูดคุยที่ผ่านมา

3. การสะท้อนคิด กระตุ้นให้มารดาและครอบครัว สรุปผลของการสนทนาบำบัดและการปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ซึ่งได้จากการพูดคุยที่ผ่านมา

4. การสรุปผล ผู้วิจัย มารดา และครอบครัว สรุปสิ่งที่ต้องปรับเปลี่ยนและกิจกรรมที่จะได้ทดลองปฏิบัติไปแล้วหลังจากพบกับมารดาและครอบครัว เพื่อการปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จนครบ 2 สัปดาห์แล้ว ซึ่งสิ่งสำคัญที่ควรเกิดขึ้น คือ การคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพที่ดี การประเมินการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังพบกันในสัปดาห์ที่ผ่านมา ปรับเปลี่ยนความเชื่อที่เป็นอุปสรรค และการส่งเสริมความเชื่อที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง เมื่อมารดาและครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น เพื่อให้คงไว้ซึ่งความคิดที่จะที่จะปฏิบัติที่ดีอย่างต่อเนื่อง สรุปสิ่งที่เกิดขึ้นจากการพบกับมารดาและครอบครัว และเปิดโอกาสให้มารดาและครอบครัว อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การเตรียมความพร้อมของมารดาเพื่อการให้นมแม่ การป้องกันการเกิดภาวะตัวเหลืองที่เกิดจากสีรวิทย์ของทารก และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการให้นมบุตร (เพิ่มเติม)

5 ผู้วิจัยนัดมารดาและครอบครัว พบกันอีกครั้งที่ 3 เมื่อมารดามารับบริการคลอด ครั้งที่ 3 เมื่อมารดามารับบริการคลอดวันแรก ให้โปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ครั้งที่ 3 โดยผู้วิจัยเข้าพบมารดาและครอบครัวที่แผนกหลังคลอด ดำเนินการ สร้างสัมพันธภาพต่อเนื่อง พูดคุยกับมารดาและครอบครัวถึงปัญหาและอุปสรรคของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วย นมแม่ และการทำความเข้าใจพฤติกรรมของทารก (Infant Cue) ประเมินการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนความเชื่อที่เป็นอุปสรรค และส่งเสริมความเชื่อที่เอื้อให้เกิดความสำเร็จ เพื่อให้คงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่ดีอย่างต่อเนื่องเมื่อพบว่ามารดาและครอบครัวมีความเชื่อและปฏิบัติพฤติกรรมในทางที่ดี ซึ่งจะช่วยให้มารดาสามารถเลี้ยงดูบุตรด้วยน้ำนมตนเองให้เป็นผลสำเร็จขณะอยู่ในโรงพยาบาล

ครั้งที่ 4 เมื่อครบ 48 ชั่วโมงหลังคลอด ผู้วิจัยดำเนินการปิดสัมพันธภาพ และให้กลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ เก็บข้อมูลความสำเร็จของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตามแบบประเมินแลช (LATCH) โดยเจ้าหน้าที่แผนกหลังคลอด และ ประเมินการเกิดภาวะตัวเหลืองของทารกโดยใช้ค่าบิลิรูบินในกระแสเลือดของทารก และกล่าว

ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือ

กลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมารดาและครอบครัวเป็นรายกลุ่มด้วยตนเอง ที่แผนกฝากครรภ์ 1 ครั้ง และเป็นรายครอบครัวที่แผนกหลังคลอด 1 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยเข้าพบมารดาและครอบครัวกลุ่มควบคุมเป็นรายกลุ่มครั้งแรก ที่แผนกฝากครรภ์ ดำเนินการสร้างสัมพันธภาพและให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จากนั้น ผู้วิจัยให้มารดาและครอบครัวได้รับการดูแลตามปกติจากเจ้าหน้าที่แผนกฝากครรภ์ และนัดกลุ่มควบคุมเพื่อพบกันครั้งที่ 2 เมื่อมารดา มารับบริการคลอด

ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยเข้าพบมารดาและครอบครัวกลุ่มควบคุมครั้งที่ 2 เมื่อมารดามารับบริการคลอดครบ 48 ชั่วโมงหลังคลอดที่แผนกหลังคลอด ภายหลังที่มารดาและครอบครัวได้รับการดูแลตามปกติจากเจ้าหน้าที่แผนกหลังคลอด ดำเนินการปิดสัมพันธภาพ และผู้วิจัยให้กลุ่มควบคุมตอบแบบสอบถามความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ชุดเดิม เก็บข้อมูลความสำเร็จของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตามแบบประเมินแล็ช (LATCH) และประเมินการเกิดภาวะตัวเหลืองของทารกโดยใช้ค่าบิลิรูบินในกระแสเลือดของทารก

มารดาและครอบครัว เลือกจากเกณฑ์เข้าสู่กลุ่มโดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย
และจับคู่ (Simple Random Sampling & Matched - Pairs)

กลุ่มทดลอง $n = 17$

ครั้งที่ 1 สัปดาห์ที่ 1 (อายุครรภ์ 34 - 37 สัปดาห์)

- สัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป
- ทำ Pre - Test ความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ของมารดา และความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของครอบครัว
- ดำเนินการสนทนากับผู้ตอบคําถาม อภิปรายกลุ่ม และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตามโปรแกรมในสัปดาห์ที่ 1
- นัดหมายครั้งต่อไปห่างกัน 1 สัปดาห์

ครั้งที่ 2 สัปดาห์ที่ 2 (ห่างจากสัปดาห์ที่ 1 เป็นเวลา 1 สัปดาห์)

- ดำเนินการสนทนากับผู้ตอบคําถาม อภิปรายกลุ่ม และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตามโปรแกรมในสัปดาห์ที่ 2
- นัดหมายครั้งต่อไป เมื่อมารดามารับบริการคลอด

ครั้งที่ 3 เมื่อมารดามารับบริการคลอดวันแรก

- พูดคุยถึงปัญหาและอุปสรรคของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ พัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และทำความเข้าใจพฤติกรรมของทารก ปรับเปลี่ยนความเชื่อที่เป็นอุปสรรค และส่งเสริมความเชื่อที่เอื้อให้เกิดความสำเร็จ

ครั้งที่ 4 เมื่อครบ 48 ชั่วโมงหลังคลอด

- ทำ Post - Test ความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาและของครอบครัวตามแบบประเมินชุดเดิม
- เก็บข้อมูลความสำเร็จของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตามแบบประเมิน LATCH
- เก็บข้อมูลการเกิดภาวะตัวเหลืองของทารกโดยใช้ค่าบิลิรูบิน
- ดำเนินการปิดสัมพันธภาพ

กลุ่มควบคุม $n = 18$

ครั้งที่ 1 สัปดาห์ที่ 1 (อายุครรภ์ 34 - 37 สัปดาห์)

- สัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป
- ทำ Pre - Test ความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาและความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของครอบครัว
- ให้การดูแลตามปกติ
- นัดหมายครั้งต่อไปเมื่อมารดามารับบริการคลอด

ครั้งที่ 2 เมื่อครบ 48 ชั่วโมงหลังคลอด

- ทำ Post - Test ความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาและความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของครอบครัวตามแบบประเมินชุดเดิม
- เก็บข้อมูลความสำเร็จของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาตามแบบประเมิน LATCH
- ประเมินการเกิดภาวะตัวเหลืองของทารกโดยใช้ค่าบิลิรูบิน
- ดำเนินการปิดสัมพันธภาพ

ภาพที่ 3 ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และไคสแควร์

2. เปรียบเทียบผลต่างเฉลี่ยคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาและครอบครัว ค่าเฉลี่ยคะแนนความสำเร็จของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดา และค่าเฉลี่ยปริมาณในกระแสเลือดของทารก ระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการดูแลตามปกติ โดยใช้การทดสอบค่าทีแบบอิสระ (Independent t test)